

राहिल. यासाठी प्रकल्पांतर्गत घेतलेल्या अकुशल कामगारांना योग्य तांत्रिक प्रशिक्षणाद्वारे कुशल बनविण्याची सोय प्रकल्पधारकाने करावी. अशा प्रकल्पांसाठी जमीन उपलब्ध करून देणा-या कुटुंबातील किमान एका सदस्याला प्राधान्याने रोजगार द्यावा.

३.८ या धोरणांतर्गत सह-वीज निर्मिती प्रकल्पापासून वीज निर्मिती करणा-या प्रकल्प विकासक/ प्रकल्पधारकांनी त्यांच्या प्रकल्पांतर्गत प्राप्त होणा-या एकूण नफ्याच्या २ % रक्कम कंपनी कडील सामाजिक जबाबदारी (Social Responsibility) अंतर्गत प्रथम स्थानिक ग्रामपंचायतीमधील सुधारणांसाठी उदा. पाणीपुरवठा योजना, आरोग्य सेवा, शाळा व अपारंपरिक ऊर्जा साधनांची आस्थापना करणे यासाठी खर्च करणे अपेक्षित राहिल. सदर स्थानिक ग्रामपंचायत हद्दीमध्ये आवश्यक सोयी उपलब्ध करून दिल्यानंतर नजीकच्या ग्रामपंचायत हद्दीमध्ये याअंतर्गत सुधारणा करावी.

३.९ या धोरणांतर्गत आस्थापित करावयाच्या ऊसाच्या चिपाडावर / कृषि अवशेषांवर आधारित सहवीज निर्मिती प्रकल्पांना महाऊर्जाकडून मूलभूत सुविधा संमती देण्यात येईल.

३.१० ऊसाच्या चिपाडावर / कृषि अवशेषांवर आधारित सहवीज निर्मिती संदर्भात शासन निर्णय क्र. अपाऊ-२०१४/प्र.क्र.१४४/ऊर्जा-७, दिनांक ३०-०८-२०१४ अन्वये जाहीर केलेले धोरण याद्वारे अधिक्रमित करण्यात येत आहे.

४. लघु जल विद्युत निर्मिती प्रकल्प :- राज्यात लघुजल विद्युत निर्मिती प्रकल्पांद्वारे अतिरिक्त वीज निर्मिती करण्यास चांगला वाव आहे. त्यामध्ये २५ मे.वॅ. क्षमतेपर्यंत जलसंपदा विभागाकडून खाजगी विकासकांमार्फत विकसित करण्यात येणारे सर्व प्रकारचे लघु जल विद्युत निर्मिती प्रकल्प समाविष्ट असून त्यांच्या उभारणीस चालना देणे आवश्यक आहे. याकरीता सदर धोरणांतर्गत २५ मे.वॅ. क्षमतेपर्यंतच्या सर्व प्रकारच्या लघु जल विद्युत निर्मिती प्रकल्पांचा समावेश करण्यात येत आहे.

४.१ राज्यात लघुजल विद्युत निर्मिती प्रकल्पांद्वारे वीज निर्मिती करण्यास चांगला वाव आहे. २५ मे.वॅ.क्षमतेपर्यंतचे एकूण ४०० मे.वॅ.क्षमतेचे लघुजल प्रकल्प आस्थापित करण्याचे उद्दिष्ट या धोरणात पूर्ण करण्याचे योजिले आहे.

४.२ या धोरणांतर्गत लघु जल विद्युत निर्मितीच्या प्रकल्प विकासक / प्रकल्पधारकाने सर्वप्रथम राज्यातील कोणत्याही वीज वितरण परवानाधारक कंपन्यांना त्यांचे नित्यनूतनशील ऊर्जा खरेदी बंधन (Renewable Purchase Obligation) पूर्ण करण्यासाठी MERC यांनी ठरविलेल्या दरा प्रमाणे वीज विक्री करणे आवश्यक राहिल. वीज वितरण परवानाधारक कंपन्यांचे नित्यनूतनशील ऊर्जा खरेदी बंधन पूर्ण झाल्यानंतर प्रकल्प विकासक / प्रकल्पधारक विजेचा स्वयंवापर करू शकतील किंवा राज्यातील / राज्याबाहेरील इतर ग्राहकास वीज विक्री करू शकतील. तसेच नित्यनूतनशील ऊर्जा प्रमाणपत्राच्या (Renewable Energy Certificate) मार्गाने वीज विक्री करता येईल.

४.३ निष्कासन व्यवस्था :-

४.३.१ प्रकल्पासाठी लागणा-या लघु दाब, उच्च दाब आणि अति उच्च दाब उपकेंद्राचे व त्यांना लागणा-या पारेषण व वितरण वाहिन्यांचे सर्वेक्षण महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी / महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी व प्रकल्प विकासक / प्रकल्पधारक संयुक्तपणे करतील.

४.३.२ सर्वेक्षणाप्रमाणे उभारण्यात येणारी लघुदाब, उच्च दाब व अति उच्च दाब उपकेंद्रे व त्यांना लागणा-या लघु दाब, उच्च दाब व अति उच्च दाबाच्या पारेषण व वितरण वाहिन्यांची कामे प्रकल्प विकासक / प्रकल्पधारक यांनी महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी / महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीच्या तांत्रिक परिमाणानुसार (Technical Specifications) व त्यांनी मान्य केलेल्या अंदाजपत्रकानुसार तसेच महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी / महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीच्या देखरेखीखाली स्वखर्चाने करून घेईल.

४.३.३ या निष्कासन व्यवस्थेमध्ये अस्तित्वात असलेली उपकेंद्रे आणि पारेषण व वितरण वाहिन्यांमध्ये जे काही सुट्टीकरण अथवा बदल करावे लागतील त्यांचा समावेश असेल.

४.३.४ अशा प्रकल्पांच्या ठिकाणापासून ते लघु दाब, उच्च दाब व अति-उच्च दाब उपकेंद्रापर्यंत जोडल्या जाणाऱ्या ११ केव्ही व त्यापेक्षा अधिक दाबाच्या वाहिन्यांचा समावेश या निष्कासन व्यवस्थेमध्ये असेल.

४.३.५ निष्कासन व्यवस्थेचा खर्च :- हरित ऊर्जा निधीतून निष्कासन व्यवस्थेच्या खर्चापोटी देय असलेल्या अर्थसहाय्यासाठी महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी/महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीने मंजूर केलेले अंदाजपत्रक आणि त्यांनी प्रमाणित केलेल्या प्रत्यक्ष खर्चाची रक्कम यापैकी जी कमी असेल ती रक्कम निष्कासन व्यवस्थेचा खर्च म्हणून गृहित धरण्यात येईल.

४.३.६ लघु जल विद्युत निर्मिती प्रकल्पांसाठी प्रकल्प विकासकाने / प्रकल्पधारकाने स्वखर्चाने उभारलेल्या निष्कासन व्यवस्थेसाठी प्रति प्रकल्प कमाल रु.१ कोटी एवढी रक्कम अर्थसहाय्य म्हणून महाऊर्जाकडून प्रकल्प विकासक / प्रकल्पधारक यांना हरित ऊर्जा निधीमधून निधीच्या उपलब्धतेनुसार परतावा स्वरूपात देण्यात येईल.

४.३.७ लघु जल विद्युत निर्मिती प्रकल्पांसाठी तयार केलेली निष्कासन व्यवस्था महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी / महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी यांच्याकडे हस्तांतरित झाल्यानंतर, त्याचप्रमाणे महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी / महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी यांनी त्याबाबत व निष्कासन व्यवस्थेच्या खर्चाबाबत प्रमाणित केल्यानंतरच निष्कासन व्यवस्थेसाठी हरित ऊर्जा निधीच्या उपलब्धतेनुसार महाऊर्जाकडून अर्थसहाय्य देण्यात येईल.

४.४ भांडवली अनुदान :-

४.४.१ सदर नवीन धोरणांतर्गत मंजूर केलेल्या लघु जल विद्युत निर्मिती प्रकल्पांना हरित ऊर्जा निधी मधून भांडवली अनुदान देय राहिल. सदर भांडवली अनुदान रु.५०,०००/- प्रति कि.वॅ. प्रमाणे परंतु कमाल रु.१ कोटी प्रति प्रकल्प एवढे देण्यात येईल.

४.४.२ सदर भांडवली अनुदान प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यानंतर तसेच प्रकल्प कार्यान्वित झाल्याचे व वीज पारेषित होत असल्याचे संबंधित महापारेषण/महावितरण कंपनीचे प्रमाणपत्र प्राप्त झाल्यानंतर प्रकल्प विकासकास महाऊर्जाकडून हरित ऊर्जा निधीमधून निधीच्या उपलब्धतेनुसार वितरित करण्यात येईल.

४.५ विद्युत शुल्क :- या धोरणांतर्गत आस्थापित होणा-या लघु जल विद्युत निर्मिती प्रकल्पातून निर्माण होणा-या विजेचा वापर स्वतःच्या वापरासाठी केल्यास प्रकल्प कार्यान्वित झाल्याच्या दिनांकापासून पहिल्या १० वर्षाकरिता विद्युत शुल्क आकारले जाणार नाही.

४.६ लघुजल वीज निर्मिती प्रकल्पासाठी वीज खरेदी दर ठरविताना या धोरणांतर्गत देण्यात येणा-या प्रोत्साहनात्मक बाबी राज्य वीज नियामक आयोगाकडून विचारात घेण्यात येतील.

४.७ या धोरणांतर्गत देय असणाऱ्या प्रोत्साहनात्मक बाबींकरिता प्रकल्प विकासक / प्रकल्पधारकास महाऊर्जाकडून मूलभूत सुविधा संमती देण्यात येईल.

४.८ या धोरणांतर्गत लघुजल विद्युत निर्मिती करणा-या (सूक्ष्म जल विद्युत निर्मिती वगळून) प्रकल्प विकासक / प्रकल्प धारकांनी त्यांच्या प्रकल्पाकरिता थेट नेमणूक केलेल्या मनुष्यबळापैकी ८० टक्के अकुशल व ५० टक्के अर्धकुशल / कुशल कामगार स्थानिक ग्रामपंचायत हद्दी मधून निवडणे अपेक्षित राहिल. यासाठी प्रकल्पांतर्गत घेतलेल्या अकुशल कामगारांना योग्य तांत्रिक प्रशिक्षणाद्वारे कुशल बनविण्याची सोय प्रकल्पधारकाने करावी. अशा प्रकल्पांसाठी जमीन उपलब्ध करून देणा-या कुटुंबातील किमान एका सदस्याला प्राधान्याने रोजगार द्यावा.

४.९ या धोरणांतर्गत लघुजल विद्युत निर्मिती करणा-या (सूक्ष्म जल विद्युत निर्मिती वगळून) प्रकल्प विकासक/ प्रकल्पधारकांनी त्यांच्या प्रकल्पांतर्गत प्राप्त होणा-या एकूण नफ्याच्या २ टक्के रक्कम कंपनी कडील सामाजिक जबाबदारी (Social Responsibility) अंतर्गत प्रथम स्थानिक ग्रामपंचायतीमधील सुधारणांसाठी उदा. पाणीपुरवठा योजना, आरोग्य सेवा, शाळा व अपारंपरिक ऊर्जा साधनांची आस्थापना करणे यासाठी खर्च करणे अपेक्षित राहिल. सदर स्थानिक ग्रामपंचायत हद्दीमध्ये आवश्यक सोयी उपलब्ध करून दिल्यानंतर नजीकच्या ग्रामपंचायत हद्दीमध्ये याअंतर्गत सुधारणा करावी.

४.१० लघु जल विद्युत निर्मिती संदर्भात शासन निर्णय क्र. अपाऊ-२०१४/प्र.क्र.१४४/ऊर्जा-७, दिनांक ३०-०८-२०१४ अन्वये जाहीर केलेले धोरण याद्वारे अधिक्रमित करण्यात येत आहे.

५. कृषिजन्य अवशेषांवर आधारित वीज निर्मिती प्रकल्प :-

५.१ शेतीतील टाकाऊ कृषिजन्य अवशेषांपासून अतिरिक्त वीजनिर्मिती होऊ शकते. अशा प्रकल्पांमुळे शेतकऱ्यांना टाकाऊ कृषि अवशेषांपासून अधिक लाभ मिळविता येऊ शकतो. शिवाय ग्रामीण भागात रोजगार निर्मिती होऊ शकते. या धोरणांतर्गत कृषिजन्य अवशेषांवर आधारित वीज निर्मिती करिता ३०० मे.वॅ. एवढे उद्दिष्ट ठेवण्यात येत आहे. अशा प्रकल्पांना कायमस्वरूपी टाकाऊ कृषिजन्य अवशेष मिळत राहणे महत्वाचे आहे.

५.२ या प्रकल्पांकरिता कृषिजन्य अवशेष संकलन क्षेत्र निर्धारित करणे गरजेचे असते. त्यामुळे विकसित होणा-या अशा प्रकल्पांना त्यांच्या क्षमतेनुसार योग्य प्रमाणात टाकाऊ कृषि अवशेषांचा पुरवठा होण्यासाठी योग्य संकलन क्षेत्र देणे गरजेचे आहे. या धोरणान्वये कम्बशन व गॅसिफिकेशन तंत्रज्ञानाद्वारे वीज निर्मिती प्रकल्प विकसित करण्यात येतील.

५.३ या धोरणांतर्गत कृषिजन्य अवशेषांवर आधारित वीज निर्मितीच्या प्रकल्प विकासक /प्रकल्पधारकाने सर्वप्रथम राज्यातील कोणत्याही वीज वितरण परवानाधारक कंपन्यांना त्यांचे